

PM 2016:206 RV (Dnr 135-1326/2016)

Anmälan om svar på Samråd och remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet

Remiss från Naturvårdsverket

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på ”Samråd och remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet” godkänns.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket har genom remissen inbjudit till samråd avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet. Ytterligare information finns på [Naturvårdsverkets hemsida](#). På grund av kort remisstid har staden besvarat remissen med ett gemensamt kontorsyttrande från idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret konstaterar att genom förslaget så minskar totalt sett ytan för riksintresse i Stockholms län men att två nya områden som berör Stockholm stad tillkommer, Järva och Ulriksdal-Haga-Djurgården. Stadsledningskontoret menar att en riksintresseförklaring av Järva inte bidrar till en positiv utveckling av stadsdelarna kring Järvafältet eftersom området är föremål för omfattande och viktig planering och stadsledningskontoret avvisar därmed förslaget. Ulriksdal-Haga-Djurgården är redan idag skyddat som nationalstadspark. Stadsledningskontoret avstyrker också inrättandet av Nationalstadsparken som ”riksintresse för friluftsliv” eftersom det skulle innebära en inskränkning i stadens rådighet.

Idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret avstyrker att de föreslagna områdena förklaras som riksintresseanspråk för friluftsliv och skriver vidare att det ska understrykas att statliga myndigheter endast kan anföra ett anspråk att ett visst område eller en viss verksamhet ska förklaras som riksintresse. Det är kommunen som har att - om den finner det lämpligt - beakta eventuella riksintresseanspråk när kommunen fastställer sin översiktsplan.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på ”Samråd och remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet” godkänns.

Stockholm den 1 december 2016

KATARINA LUHR

Bilaga

Remissen, missiv

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Naturvårdsverket har genom remissen inbjudit till samråd avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Totalt sett innebär förslaget att en nettoareal på ytterligare 1 200 km² utpekas som riksintresse för friluftslivet. För Stockholms läns del minskar nettoarealen med 16 procent, framförallt som en följd av att ytor till havs tagits bort. En generell betraktelse är dock att områden tillkommit i högre grad i regioner med högt förändringstryck och tagits bort i områden med lägre förändringstryck.

Stadsledningskontoret uppfattar att Naturvårdsverket föreslår fyra nya områden som riksintressen för friluftslivet i Stockholms län.

- Rösjön-Vallentunasjön-Rönninge by
- Bornsjön
- Järvafältet
- Ulriksdal-Haga-Djurgården

Rösjön-Vallentunasjön-Rönninge by berör kommunerna i norra delen av länet och föranleder inte stadsledningskontorets synpunkter. Bornsjön är reservvattentäkt och av stor betydelse för vattenförsörjning i Stockholmsområdet. Sjön har därför beträdelseförbud. Stadsledningskontoret har i övrigt inga särskilda synpunkter kring det föreslagna riksintresset Bornsjön. Stadsledningskontoret lyfter med anledning av Naturvårdsverkets samråd fram följande aspekter som rör Stockholms stad.

Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården

Området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården är en nationalstadspark. Särskilt för området gäller att ny bebyggelse och nya anläggningar endast får komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.

Gällande Nationalstadsparken har stadsledningskontoret inget att erinra emot att ett säkerställande av de rekreativa aspekterna görs, i den mån det är förenligt med bevarandet av natur- och kulturvärdena i det historiska landskapets parklandskap och naturmiljö. Det är dock högst tveksamt att inrätta Nationalstadsparken som ”riksintresse för friluftsliv” eftersom det innebär en inskränkning i stadens rådighet.

Därutöver är det oklart huruvida intressen som ska skyddas av lagstiftningen för Nationalstadsparken kommer att ställas mot tillvaratagandet av intressen för friluftslivet. Stadsledningskontoret konstaterar att de två lagstiftningarnas huvudsyften är olika och att även tillämpandet av undantag skiljer sig åt och avstyrker förslaget att inrätta området som

riksintresse för friluftslivet.

Järvafältet

Stadsledningskontoret instämmer visserligen avseende Järvafältets betydelse för det lokala friluftslivet men anser inte att det är i linje med Stockholms utvecklingsplaner att göra det till riksintresse. Det kulturresevat som redan finns idag är i sig tillräckligt som skydd för att säkerställa stockholmarnas behov av kultur- och friluftsliv inom Järvafältets gränser. Stadsledningskontoret avvisar därför förslaget att riksintresseförklara Järvafältet.

Vad gäller Järvafältet är inte stadsledningskontoret övertygat om att stockholmarnas intressen bäst tas tillvara genom att området utpekats som riksintresse. Stadsledningskontoret bedömer inte i sak huruvida Järvafältet faktiskt innehåller värden som är angelägna för landet som helhet men kan konstatera att en riksintresseförklaring inte behöver bidra till att öka möjligheten för positiv utveckling av stadsdelarna kring Järvafältet.

En riksintresseförklaring kan också strida mot stadens pågående planering för delar av Järvafältet där det bland annat pågår programarbete för Stockholmsporten och ny begravningsplats. Runt Järvafältet pågår flera större projekt som syftar till att förbättra miljön, bygga bostäder och utveckla aktuella områden socialt och ekonomiskt. Exempel på infrastrukturprojekt är Rinkebyterassen, Tenstaterassen och Stockholmsporten, det sistnämnda ett stadsutvecklingsprojekt som innehåller 5000 bostäder och 6000 arbetsplatser. Andra angelägna projekt är att få tillstånd en ny begravningsplats och ett friluftsbad på Järvafältet.

Övriga synpunkter

Riksintressen ska beaktas i upprättandet av kommunala översiktsplaner. En viktig generell synpunkt är att eventuella riksintressens gränser inte blir otydliga eller tolkningsbara. Stadsledningskontoret förutsätter därmed att om Naturvårdsverket trots allt väljer att gå vidare med en riksintresseförklaring av Järva, att den exakta gränsen för riksintresset fastställs av Stockholms stad, i stadens översiktsplan.

Genom förfarandet kan bedömningen av Järvaområdet såsom möjligt riksintresse utgå från områdets betydelse inte bara utifrån natur- och friluftslivsvärden, utan framförallt från dess strategiska betydelse för hela Järvaområdets sociala och ekonomiska utveckling.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret

Idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontorets

gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningarna avstyrker att de föreslagna områdena förklaras som riksintresseanspråk för friluftsliv. Det skall dessutom inledningsvis understrykas att statliga myndigheter endast kan anföra ett anspråk att ett visst område eller en viss verksamhet skall förklaras som riksintresse. Det är kommunen som har att - om den finner det lämpligt - beakta eventuella riksintresseanspråk när kommunen fastställer sin översiktsplan. I den mån länsstyrelsen anser att staden inte har tillgodosett ett anspråk på riksintresse i tillräcklig utsträckning, kan länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande redovisa detta och eventuella detaljplaner som kan anses stå i strid mot ett icke beaktat riksintresseanspråk kan då komma att upphävas med stöd av bestämmelserna i II kap 1 O § Plan- och bygglagen.

Förvaltningarna vill poängtera att riksintresse för friluftsliv är ett av flera underlag och intressen att beakta vid avvägningar i stadsplaneringen. I Stockholm väger intresset av att bygga bostäder mycket tungt. Det finns inte skäl att införa ytterligare riksintressen som kan komma stå i strid med stadens omfattande bostadsbyggande.

Förvaltningarna bedömer att en eventuell riksintresseförklaring i praktiken skulle ha en mycket marginell påverkan, eftersom de berörda områdena redan ingår i ett naturreservat respektive nationalstadsparken. I båda dessa fall är höga rekreativa värden ett av skälen till

att områdena avsatts som reservat/nationalstadspark. Områdena åtnjuter således ett mycket starkt skydd enligt andra bestämmelser i miljöbalken.

I nationalstadsparken kan dock ett utpekande som riksintresse för friluftsliv balansera människors rekreationsbehov mot det skydd som områdets historiska natur- och kulturvärden nu har. I Hansta naturreservat är riksintresseområdet föreslaget i de inre delarna av reservatet och torde inte påverka eventuell exploatering i reservatets närhet. Det föreslagna riksintresseområdet i nationalstadsparken omfattar inte hela parken och gränsen går till större delen en bit innanför nationalstadsparksgränsen.

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar en övergripande nationell nivå och inte konsekvenserna för de enskilda områdena. Miljöbedömningen är därför av ringa intresse för staden och bör kompletteras med en beskrivning av effekterna för bostadsexploatering i närheten av dessa områden. Den generella bedömningen för riket bör kompletteras med en bedömning av hur det allmänna förslaget påverkar bostadsbyggande i Sverige i allmänhet och särskilt för de områden som berör olika tätorter.